

Jacint Borré

ANY III

AGOST 1930

N.º 32

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA

SVMARI

De les cobles, per Joan Tartera. — Dolça troballa, per Domènec Juncadella.

A la Sardana, per J. A. C.—Somni, per Carreres.—Divagant, per

Joan Forment. — Sardanes de Sant Jordi, per Carles

Capdevila. — El Crist dels Vents, per Ventura

Gassol.—Anar a no veure comèdia, per

per Pere Camps de Lamarxa.

Programa de la Festa del

tercer aniversari.

Noticiari.

FIGVERES

EN
EL
RAM
DE LA
ELEGANCIA
MASCULINA
DIR

PUIG-PARIS

ES
DIR-HO
TOT

ANTIGA CASA

Fills de Josep Massot

Fundada l'any 1850

ÉS LA PREFERIDA DE LES
SENYORES ELEGANTS

PER LA SEVA ORIGINALITAT.
PEL SEU BON GUST.
PELS SEUS IMMILLORABLES GÈNERES.
PELS PREUS VERITABLEMENT REDUITS

PLAÇA CONSTITUCIO, 25 i 26

FIGUERES

Feu atenció!

TEMPORADA D'ISTIU

REGALEM

unes magnifiques ULLERES
pel sol a qui ens efectui
compres, l'import de
les quals pugi a
10 pessetes

A la **Relotgeria Varela**

PERELADA, 5

LLIBRERIA CANET

DIARIS REVISTES LLIBRES

SARDANISTES,
AIMANTS DE NOSTRA DANSA:

COMPREU EL LLIBRE

LA SARDANA

DEL CONEGUT FOLKLORISTA
JOAN AMADES

LA DANSA MÉS BELLA...

PORTANTVEU DEL FOMENT DE LA SARDANA DE FIGUERES

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: SOCIETAT CORAL «ERATO»

De les cobles

Ens hem decidit, avui, de parlar una mica de les cobles, o sigui de les colles de músics interpretadors de la nostra dansa.

No voldríem pas, però, que cap dels components de les cobles es sentís ferida la seva susceptibilitat. De tota manera, però, volem parlar clar.

Es cosa ja sabuda, que la nostra entitat té un gran interès, sempre, en fer contractes amb cobles que executin bé; si més no, que toquin prudentment, discretament hem de dir, perquè arribar al grau màxim de perfecció no podem exigir-los; no tothom pot arribar-hi. No ens cal esmentar títols de cobles, però hem de fer constar que obeint a aquesta regla, tenim la ferma decisió, d'ara endavant, de no fer contractes amb certes cobles, tant com no arribin a l'assoliment de la fita artística que els és necessari.

Hi ha cobles que són verament dolentes. No sabem si això és degut a la poca voluntat que hi esmercen, o que no hi tenen res a fer per ineptes. El cas, però, és el mateix. Nosaltres, — i a tot aquell que li agradi fruit de bona música, — no ho tenim per suficient que se'ns etzivi un seguit de varietat de sons que aconseguixi fer ballar al poble, convé que totes les sardanes siguin ben executades per a dansar-les i per a escoltar-les.

Contràriament, la nostra música sardanística baixaria de nivell i acabaria per ésser una música tronada, xarona, poca-solta i no gens audible, tant, que n'hauríem de fugir com uns esperitats.

JOAN TARTERA.

DOLÇA TROBALLA

*He trobat la meva amor
quan ja la tarda finava:
apropet un riure dolç,
i més lluny, la lluna clara.*

*Tremolava dins la nit
un perfum de roses blanques
i els records varen florir
en la seda de ses galtes.*

*I llavors, sens dir un mot,
nostres ulls varen creuar-se,
i sentí batre mon cor
prop sa carn avellutada.*

*He trobat la meva amor
quan ja la tarda finava...
els meus ulls eren estels
que vetllaven l'estimada.*

DOMÉNEC JUNCADILLA.

DE COL·LABORACIÓ

A LA SARDANA

*Ets corona entreteixida,
De roses i de clavells,
Que alegrar-se convida
A n'els joves i a n'els vells.*

*Ets la dansa catalana,
La que al so del flabiol,
Alegres la serra i plana
Del nèixer al caure el sol.*

*Tu ets qui alegres el cor,
Del jove que va dansant,
I del bon temps fas record
Al vell que't va contemplant.*

*Ets tu anella formosa
Que juntament amb las mans,
Uneixes, ben amorosa,
També els cors dels catalans.*

J. A. C.

S O M N I

ERA una nit d'estiu. Al cim d'un turó hom busca la fresca. Aïllat de tot bruit humà. Tombat sobre la gemada herba, els parpres batallen contra la son, que arrastrant-se com melosa serp va vencent-los. Els pensaments voleien per l'espai. Quietud divina, sols torbada de tant en tant pel ric-ric del fatuós grill o el piupiueig de qualche ocell nocturn.

Hom somnia.....

Uns quants centenars de negres, al só de rudimentaris estres, dansen, voltant una foguera. Quins cants més bel·licosos treuen, els tocadors, d'aquells bambús. I amb quins salts i camades ballen aquells guerrers. I com més va, més energia en el cant i en el ball, sembla que les manasses dels músics, al caure sobre l'arreglat bambú, els fuetegi, xisclen com si els hi punxessin la mèdula, i roden folls, encegats, frenètics; mentre el foc, va fent-los llargues ombres, que omplen la vall. Els negres canten a llibertat.

El nostre pensament, empès pel vent, corre d'ençà a enllà com les fulles seques, devora ciutats i poblets, mars i muntanyes, boscs i jardins.....

De sobte, com si ens trobéssim en ple judici final, hom s'ha de tancar les orelles, puix és tan gran la fressa, que poden fàcilment, trencar-nos els tímpanes.

Acostumat a les tenebres; hom divisa. L'infernàl cridòria és produïda pels obúsos que vomiten centes boques de canó, per les granades de mà, pel càntic sinistre de l'ametralladora que escombria vides, pel tret metòdic de mils fusells.

Ens donem compte de trobar-nos davant un camp de batalla.

De cop tot ha callat.

Allà l'horitzó, apunta l'aubada, regna

una ingrata quietud, les forces llurs es preparen per a tornar-hi.

En mig d'afrós combat, hom ha sentit les notes d'una sardana, quin efecte màgic les ha fet arribar?, mai es sabrà, el bo del cas, ha estat que:

Ha parat l'operació, els infants han tirat els fusells, els genets han descavalcat els corcers, els artillers han deixat els canons, els creuers han emmudit, han aterrat els avions; amics i enemics s'han ajuntat, i tots concirosos, els ulls plens de llàgrimes han escoltat.

Ara la tiple, ara la tenora, reflen, les notes llisquen amunt i avall, és un cant tant melodiós, tant ple de caritat, que aquells homes que moments abans es mataven, ara es donen les mans.

Ha estat davant d'aquest resultat, que m'he dit:

¿Per què en lloc de música bel·licosa en els camps de batalla no hi fan anar a tocar sardanes?

Bella solució a tant funest problema.

La sardana, dansa noble, és la plasmació espiritual del riure i el plor d'un poble tot cor, que viu en la gatzara d'un jorn esperançador que dignificarà com cal una parla, una història i una dansa.

Crec que molt bé, podria transformar-se amb la musica de tot un món lliure, on les envejes i odis de raça desapareixerien per un sempre més.

La sardana pot ésser el clam de l'humanitat.

L'escalfor del sol m'ha despertat,estic segur que a l'obrir els ulls, somreia, estava radiant; quin bell somni!..... quina futura realitat!.....

CARRERES.

29-7-30.

DIVAGANT

EL cel puríssim com el cristall esbandit s'enterboleix amb la calitja de la posta. Camino per entre obagues verdejants i sento les alenades de la terra humida i fresca. Veig un corriol fressat en la pendent d'un pujol i seguint el seu serpenteig m'arribo fins al cim cobert d'argelagues, romanins i ginesteres.

I el fresc oratge que emergeix del mar nostre, m'acaricia suament la testa i m'aixampla els pulmons fadigats.

Passejo la vista en totes direccions i sento l'orgull del domini. La Ciutat que jeu als meus peus, desdibuixada per l'intricat laberint de carrers i places, m'inspira repugnància i desdeny, i, els homes que hi pul·lulen, com un formigueig anònim, me'ls miro com a bestioles fastigoses i desarticulades.

I sentint-me amb l'arrogància del vencedor i amb la fortitud de l'heroi aparto la visió d'aquell espectacle terrenal per contemplar-me en les lluminositats divines.....

I amb gest despreciatiu, deixo de pensar en les misèries humanals per extasiar-me de goig en les perfectes harmonies de la Creació.....

I el meu esperit s'inunda d'un pregon misticisme panteïsta que em divinitza permanentment.....

He abastat la perfecció, sols atribuïble

als Déus, i el meu Pensament cavalca pels viaranys de l'Incognoscible.

Ronquen les sirenes del port. Carriscleguen agudíssimament, els tramvies abarro-
tats de carn humana. Xisclen, estridents, els xiulets de les fàbriques. Bagolegen unes veus en compacte comunitat. Passa un aerioplà i, el soroll del motor atrona els aires, espanta els ocells i embadaleix els vianants.....

L'encant s'ha desfet. Mon Pensament es concentra en les ficcions que em rodegen i la Fantasia ja no texeix l'imatgeria puríssima que enlaira l'esperit en l'atzur mirífic del cel. Ja no puc sustraure'm a l'enorme atracció del Món. Sento la tivantor d'un lligam que em subjecta a la terra, i tota la gama de l'Ideal que bull en mon cervell es bastardeja a l'instant.

Les Contingències de la Vida poc a poc han derruït les torres de vori construïdes en les cimes inaccessibles de l'espiritualitat humana, per abismar-les en les tràgiques realitats del món...

L'Herói, el Vencedor, després de recórrer les alçaries de l'Incorruptible, ha tornat a descendir a les llòbregues afraus de la Mortalitat.....

JOAN FORMENT.

Sardanes de Sant Jordi

EL destí ha volgut que enguany la setmana de Passió precedís de pocs dies la festa florida de Sant Jordi; aquesta proximitat pren per a nosaltres el sentit d'una paràbola lluminosa. Després de l'amargor de les persecucions injustes, dels horitzons sinistrament amenaçadors, la resplendor enlluernadora del Sant Cavaller de la Llibertat engarlandat de roses primerenques. Si la petició de Catalunya, si el clam generós de les dones catalanes, hagués estat escoltat, en les armes triomfants de l'alliberador llegendari hi destriaríem tots els reflexos de la victòria. La gràcia ha estat avara; demanàvem llibertat per a tots els que l'havien perduda sota el poder d'una obcecació funesta; volíem una alegria unànime, i l'afany de desarticular-nos ens l'ha frustrada. Seríem indignes dels nostres ideals si l'estrèpit de la joia popular, si les efusions de les abraçades dels que tornen no ens deixessin sentir el plany, la decepció trèmula, dels que el venturós adveniment del Sant els ha deixat en la soledat desesperada del captiveri.

Aquest record enterbolirà l'alegre campaneig de la diada, que altrament hauria tingut la suggestió d'un veritable recomençament. Demà la tradició de la festa recobrarà tota la seva força popular. Perfums i resplendors primaverals, multitud bulliciosa, pompa ressonant, la sang de la ciutat haurà reprès el ritme de l'esperança. A la nit l'accent de la sardana s'alçarà fraternal al mig de la plaça de Sant Jaume. L'alcalde de Barcelona, per fer més solemne aquesta reivindicació del nostre ball popular, ha invitat els autors eminents de les sardanes a què ells mateixos dirigeixin els músics de la Banda municipal. Aquest concert popular, ofert als ciutadans al cor de Barcelona, és un homenatge a l'optimisme de Catalunya. Les sardanes de demà són per a escoltar-les, no per a ballar-les; aquest concert representa la reconciliació cordial de la representació oficial de la ciutat amb l'esperit popular de Catalunya; fet aquest reconeixement, l'endemà les cobles ocuparan el lloc d'honor, i la dansa, entrarà en activitat. La nit de Sant Jordi, la plaça es poblarà amb les veus de les tenores, i les anelles amicals fluctuaran amb l'alegria al ritme de la sardana.

No l'he ballada mai; sóc barceloní, i en l'època que les meves necessitats dinàmiques hi haurien trobat satisfacció, la sardana encara només era empordanesa. Perquè no em suggereix cap record especial, ni m'evoca cap moment de la meua història particular, puc parlar-ne desinteressadament. I el cor em diu que ella haurà d'ésser el nostre himne. Seria entossudir-se a no veure el que tenim davant dels ulls si no ens adonéssim que estem inaugurant una etapa nova en les nostres reivindicacions. Tots sentim que seria incongruent, anacrònic, si demà d'entre la multitud esclatessin uns crits, que no han de servir de res sinó per a fer-nos adonar de coses que no ens han d'afalagar gaire. Ja ha passat el temps del baladreig gratuït, de les comminacions ineficaces. «Els segadors» comencen de semblar una peça arqueològica sense cap al·lusió vàlida a la realitat. En algun temps aquella mixtura, feta amb una melodia popular, plany enyoradís d'enamorat que es morfon amb el desdeny d'una donzella esquiva, i amb una lletra hàbilment conjuminada, havia fet el seu servei: avui, però, no és pas un accent vindicatiu i melangiós el que ens cal, sinó l'alegria exultant de l'esperança que dona la fe en els propis destins. I això sempre ho interpretarà més bé el ritme de la sardana i l'accent de la cobla que qualsevol cançó tenebrosa, turgent d'amenaçes innòcues. En la sardana hi ha la claredat, l'harmonia de les nostres carenes, la dolcesa humida de les cales marines, l'altiva fatxenderia dels espadats. El timbre de la cobla, la polpa del seu so, l'amorosa estridència del seu accent, difícilment poden encabir-se en llocs tancats, necessiten la diafanitat de l'atmosfera, i el blau de la mar picada d'esgarrifances blanques, i en aquest escenari, quan la tenora en el seu desfici de protagonista, projecta enlaire l'espiguet audaç i tendre, diríeu que, talment com una antena prodigiosa, capta l'alegria que vibra impalpable en la blavor del cel.

CARLES CAPDEVILA.

(De *La Publicitat* del 22 Abril 1930).

DES d'aquestes planes donem la més cordialíssima salutació de benvinguda a l'inspirat poeta, Ventura Gassol, que suara ha retornat de llunyes terres on romania, feia ja prop de 7 anys, exiliat per la funesta dictadura primoriverista.

Per a fer més palesa la joia que sentim en trobar-se entre nosaltres aquest lluitador, ens plau reproduir, ací, la seva valuosíssima poesia:

El Crist dels Vents

*Si no has oït encara la Tramuntana
com s'omple el pit de veus i et fa el cap clà
i com et fa bronzir ni una campana
i com eixampla el cel de l'Empordà,
germà, no et pots dir encara català.*

*Pren el bordó, i en sant pelegrinatge
canta per si et sentís algun romeu:
—Oferiu els cabells al sant oratge
que enforteix l'esperit i fa el cos lleu:
el vent de Tramuntana és vent de Déu.*

*Conten que una velleta, tan velleta
que ja havia perdut totes les dents,
del dessota la blanca capelleta
de sa caputxa, i amb ulls llents,
sovint cantava un cant al Crist dels Vents.*

*On era el Crist dels Vents ningú ho sabia,
ni morta que ella fou ho sabé mai;
però es diu que ella el veia nit i dia
tan alt a dalt d'un cim que hi feia esclai,
ample de braços, ert i omplint l'espai.*

*Era de bronze, esfereït de testa
de tant d'oïr la mar amb aquell bram,
llis i brunyit tot ell per la tempesta,
verd de les pluges, de color de llamp,
i mig menjat pel vent que besa amb fam.*

*Les nits de vent, la vella, com a folla,
cantava al finestral del seu castell:
—Oiu! oiu! El Crist dels Vents sondrolla,
damunt de l'os ja no li queda pell,
aquest que xiula amb tanta fúria és ell.*

*I prou que ho era, que de mica en mica
la Tramuntana se l'havia endut
i rodava fet vent i fet musica
per aquells cims de Déu esmaperdut.*

*I amb la mateixa fúria que hi rodava
hi roda encara i el fet que hi rodarà,
que sense ell ni la miseria brava,
ni l'Empordà seria Empordà.*

*La pols sagrada de ciprers s'emporta
i l'alzinar de soca avell somou
i empeny la Tramuntana amb mà tan forta
que escornaria i tot cap d'un bou.*

*Ara ell mateix es canvia la complanta
i fa sonar les orgues de l'espai,
l'udol del llop allargageganta,
i estraferà veus de plai i crits d'esglai.*

*Fon els camins i estra les roderes,
que als seus devots na ales i delit,
gusta d'esvalotar les belleres
i posa un xic de bronxa a cada pit.*

*I de la roca viva en tu guspira,
de sobte arbora en fines un caliu.
i de sobte extingeix una pira
I n'esventa les cendres se'n riu.*

*I prou que ho era que de mica en mica
la Tramuntana se l'havia endut
i rodava fet vent i fet musica
per aquells cims de Déu esmaperdut.*

*I hi roda encara, que els jorns de més feresa,
si esteu en gràcia i guardeu els vents,
no el veureu com la dona empordanesa,
però en veureu encara grossos vivents.*

*Que un jorn voleia alons de la ventada
sa cabellera estesa en un vel
i un altre es veu sa corona
i un altre els seus braços cel a cel.*

*Crist de bronze, Crist-vent, Crist-Tramuntana,
torne-vos a encarnar a l'alt d'aquell cim,
la pietat se'ns fa més humana
si us veiem amb esglai arran d'abim.*

*Sencer com us amava vostra mare,
ja las hem oït prou les vostres veus;
ara us voldríem veure cara a cara
i abraçar follament els vostres peus.*

*Però us voldríem amb la cabellera
ben estesa i ben lliure al grat del vent,
que així ens diria sempre la dreuera
i fóra un sant guiatge per la gent.*

*Tantost es remouria esfereïda,
no sortiria ni el més fer marí,
i cremaríem cera beneïda
i tocaríem prest a comuni.*

*Vós mateix escolliu-vos, la peanya,
com més alta ella sigui, molt millor,
que hi veurem molt més viva vostra entranya
i oïrem de més lluny vostra remor,*

*Tant de bó que l'oís ben forta i clara
el fill de Catalunya menys ardit
i li blaís els polsos i la cara
i la sang li donés un tomb al pit.*

*Que hi feu tancat a dintre la cabana,
palau del vent que us van bastí els gegants.
Crist de bronze, Crist-vent, Crist-tramuntana,
salteu, que tanca enllà hi ha els catalans.*

*I aneu-ho envaint tot com una flama
de l'Ebre al més enllà dels Pireneus,
tot Catalunya senti vostra brama,
vostre foc, vostre bronze i vostres veus.*

*I quan fareu l'entrada a Tarragona
i topareu de cap amb el Mestral,
feu brandar set vegades la capona,
i trenqueu de don Jaume el son reial.*

*Que per vostra crinera sobrehumana
es revoltin les cendres dels més braus
i els que han sentit un cop la Tramuntana
no sàpiguen mai més sentir-se esclaus.*

VENTURA GASSOL.

Anar a no veure comèdia

FEIA temps que no havia anat al teatre i l'altre diumenge – ja fa uns quants diumenges – hi vaig anar. Per un prospecte que, el vespre anterior, m'havien donat al cafè mentre feia la *manilla* amb En Pau, En Pere i En Berenguera, vaig comprendre que no es tractava pas de cap de les onze mil *Puntaires de la Costa*, ni del districte quint de Barcelona, ni de cap funció de «teatre selecte» – que sol ésser un teatre bastant pesat –, ni tampoc de cap representació de caràcter més o menys patriòtic, cosa que a mi sovint em desplaia, tota vegada que opino que el patriotisme és més positiu afirmat en la constant dels actes de cadascú, en particular, que no pas en les manifestacions ocasionals d'una o altra espectacularitat, que, de vegades, per escriure són d'un art molt discutible. Temps enreia, aqueixes manifestacions és podien excusar: servien de vàlvula d'expansió. Avui, crec que ja se'n podria ben prescindir. Bé, però no digressionem. Anava a dir, doncs: que a la vista d'aquell prospecte vaig agafar confiança i, quan fou el moment, vaig anar a veure la funció. Varen fer una comèdia dramàtica que es titulava *La sorpresa d'Eva* i que era molt interessant, i els artistes que la dialogaven es feien positivament admirar. Per aquest cantó, doncs, no hi hagué sinó motius per a envolar, en justícia, l'elogi; i em penso que els espectadors que pogueren donar-se compte del valor meritable de la comèdia i de l'interpretació, així ho varen fer. Dic que m'ho penso perquè em va semblar sentir que, al final, sonava algun que altre tímid aplaudiment. I això ja fou molt, car la funció era de la classe d'aquelles que descentren el nostre públic de diumenges

del seu habitual règim de *varieté* i demés similars delicadeses invariables.

Però, estimats germans, no m'he pas posat a escriure per fer precisament de cronista teatral. M'he posat a escriure per a dir – i ho dic, ja que em veig en el cas d'haver d'aprofitar el primer tema intranscendent que trobo més a mà per a emplenar de lletres pobres, però honrades, un determinat espai d'un també determinat periòdic – que aquella funció em donà ocasió de poder notar experimentalment la manera diguem-ne «liberal» que té d'estar-se en les sales d'espectacles una certa part del públic que hi concorre. A aquesta part de públic, força nombrosa per cert, jo – amb tot respecte i amb tota *finura*, no faltaria més! – m'arriscaria a preguntar-li què hi va a fer, al teatre: si a veure i escoltar la comèdia que li han anunciat i el caràcter de la qual ja pot, amb un xic de perspicàcia, deduir de la lectura dels prospectes, o si a possibilitar l'impediment de què la puguin escoltar i veure els altres. No parlo pas per el públic de galliner, públic capaç – ho sé perquè un servidor s'ha honrat formant-ne part, anys i panys – de fer tanta saragata com volgueu, mentre veu que la cortina del prosceni resta baixada, però que, així que veu que s'han encès els llums de la bateria, no té prou ulls ni orelles i més sentits tingués per posar-los tots atentament en les incidències de la ficció que a les taules van a començar; i si durant la funció el galliner esvalota poc o molt, gairebé sempre és un esvalotament que està en lògica correspondència amb alguna d'aquelles incidències, i això corrobora aquella atenció que hem notat. Però, baixem del galliner i tornem

al pati. Al pati, és clar, no s'hi esvalota ni s'hi fa escàndol declarat; però certes costums que hi manté aquella certa part de públic que al·ludim, hi produeixen un seguit de petites molèsties que són suficients per a arrencar-vos realísticament la il·lusió de què, en aquell lloc de divertiment, us hi esteu divertint. En funcions de *varietés* i pallassades, el «pic-pic» i la manera «franca» i fins la xerinola i tot, no venen d'un pam: àdhuc són, de vegades, la sal de l'espectacle; però en funcions de teatre correcte – artística i literàriament parlant – tot això és fora de to. Prou que ho sabeu. Comença per allò d'entrar molta gent en plena funció i estar tres hores per col·locar-se al lloc que els correspon, fent molt soroll de fustes i trepitjades; si és a l'hivern, a aquelles tres hores se n'hi han d'afegir tres més: les que empren en les laborioses feines del desabrigatge, operacions que efectuen drets davant dels seus corresponents seients i despacientant a tothom que s'escau als voltants i darreres. Això fa que sigui fatalment impossible, en els teatres figuerencs, de poder veure ni sentir mai els primers actes de les comèdies. Després hi ha aquell incessant transitar per els passadissos, i aquell xerrotejar indiscret, i aquell esclafir el riure per qualsevol futesa – de vegades ben externa al sentit del moment de la representació – sense perjudici de que la més bonica i picant ironia que salti, oportuna, de llavis del comediant, passi inútilment i s'evapori davant d'unes cares espectadores més inanimades i més tiesses que un rave sec. Després hi ha aquelles atabalades irrupcions d'aquestes colles de jovenets tots esterlocadets i uniformadets segons el patró de l'esportivisme més brillantet. Després hi ha... En fi, hi ha tota una sèrie de petites coses porfidiosament enutjadores que, totes plegades, encara que no representin cap ca-

tàstrofe, constitueixen un veritable sabotatge del profit que de la vetllada pensi treure'n tota persona que, de bona fe i sense esperit de rutina ni de «parada», es fiqui a una sala on s'hi fa comèdia per a veure i sentir allò que només es pot sentir i veure allí: la comèdia. La comèdia de l'escenari.

I bé, germans caríssims, això no pot pas anar. Això no hauria de poder anar. En el teatre, com en el món, ningú no hi està pas sol. S'hi està en reunió. I una reunió – em faig un tip de riure, un tip de riure una mica trist, només de pensar que un pelacanyes com l'infrascrit sigui qui ho faci recordar – una reunió, dèiem, ja se sap que implica previ conveni entre temperaments que poden ésser, per educació o per simple naturalesa espiritual, contradictoris. Una reunió no seria possible si tothom que hi concorre no contencionés els seus particulars egoïsmes, instints, inclinacions o jèies, en gràcia a una norma general de compostura que no solament és ordre, sinó que també és comoditat per a tots. Per a tots, compreneu? No per a uns si i per a altres no. Diu un proverbi, que, al cavaller, – diguem el ciutadà, senzillament – se'l coneix a la taula i en el joc. «I en la manera de divertir-se» – afegeix Pérez de Ayala, l'il·lustre escriptor castellà, en el pròleg del seu llibre d'assaigs *La política y los toros* i en justificar l'acoblament dels dos anunciats. I segueix: «...en la manera de divertir-se, perquè en la diversió l'home (o la dona) s'hi mostra al nu, sense fingiment, en l'espontaneïtat del seu temperament i en el secret de llurs intencions, ja que, del contrari, no es divertiria. I així, la psicologia de les gentades, el caràcter d'un poble no es penetra sinó a través dels espectacles públics». I bé, senyora *Russita*, i vostè, senyor *Pacu*, i vostè, elegantet i tirot-lirot *Cuanitu*, i vostè, trecanet i bufoneta *Cun-*

xitita,... ¿no els neguitejaria de pensar un moment que podria haver-hi al món algun psicòleg – un psicòleg impertinent, és clar! – que volgués ficar-se a un dels nostres teatres per a pescar-hi de viu en viu, com les àngüles, el caràcter social del poble

figuerenc?... En la seva inconsciència, és probable que no.

Ai, mare! Què té, aquest mico-filós? Què s'ha pensat!...

PERE CAMPS DE LAMARXA.

FESTA DEL 3.er ANIVERSARI

DIA 22 D'AGOST (DIVENDRES)

A LA RAMBLA

NIT, A LES 10

PROGRAMA

P. - VALLDOREIG	L. M. ^a SOLER
M. - ENYORAMENT	A. IUNCÁ
P. - AIGUA PURA DE TAGAST	R. ROSSELL
M. - PRIMAVERAL	PÉREZ-MOYA
P. - LA PETITA MARIA TERESA	F. JUANOLA
M. - MATÍ A MUNTANYA.	B. CATALÁ
P. - SALUT FILLS DE LA TERRA !	BONATERRA
M. - LA FILLA DEL BOSC	XAXU
P. - GRATITUD.	B. RIMBAU
M. - LA NIT DE L'AMOR.	MORERA

OOBLES: "ELS MONTGRINS" I "ANTIGA PEP"

AUDIOIÓ LXVIII

Divendres dia 29 del corrent, a les deu de la nit, a l'estatge:

JUNTA GENERAL ORDINÀRIA

ORDRE DEL DIA:

- I. Lectura i aprovació de l'acta anterior.
- II. Lectura de la Memòria informativa de la gestió del C. D. durant l'exercici 1929 - 1930.
- III. Lectura i aprovació de l'estat de comptes.
- IV. Proposició per aprovar-se reforma d'estatuts.
- V. Assumptes generals i proposicions.
- VI. Elecció dels individus que han de formar el nou Consell Directiu.

Es prega l'assistència del major nombre de socis a fi de poder palesar així, l'interès que tenen per la nostra entitat.

NOTICIARI

PEL butlletí extraordinari que hem rebut de l'entitat «La Sardana» de Sant Pol de Mar, ens assabentem del «Tercer Aplec de Amistat Sardanista» que celebrarà, amb motiu de complir-se el quart aniversari de llur fundació, a la Pollancreda d'En Reig, el dia 10 d'aquest mes.

Hi prendran part les cobles «La Principal» de Palafrugell i «Antiga Principal» de La Bisbal.

No cal dir que desitgem un bon èxit als entusiastes organitzadors d'aquest aplec.

A la pirenenca vila de Ribes de Freser i organitzat pel seu Ajuntament, tindrà lloc, el dia 16 del corrent, en el Passeig Guimerà, el Primer Concurs de Sardanistes, repartint-se en total 425 pessetes en premis.

L'execució de les sardanes serà a càrrec de la cobla «Unió» de Cassà de la Selva.

Remarquem de les bases d'aquest concurs, que consistirà en ballar sardanes noves però no revesses, ço que s'avé amb el nostre criteri, que ja hem demostrat tenir respecte als concursos.

La sardana és quelcom més que una senzilla ballarúsca.

HEM observat – exceptuant alguns individus – que en la nostra ciutat es dansen les sardanes força millor que dos o tres anys enrera.

El que no comprenem és que molts joves encara no sàpiguen com han de donar les mans a les damiselles.

AMB motiu de l'audició de sardanes donada a la Placeta baixa per l'«Emporitàna» de Verges, els músics varen ésser galantment invitats pel nostre soci, senyor Duran, propietari del cafè la «Càmara» amb un refresc. També l'electricista senyor Vega va fer gratuïtament la instal·lació de la llum pel cadafalc.

Tant a un com a l'altre el nostre agraïment.

Fem avinent als socis que des del proper mes tornarem a ensenyar de dansar sardanes.

L'ensenyament anirà a càrrec del soci i membre de Junta, En Joan Salleres.

Les hores de classe, seran:

De 7 a 8 de la tarda, per a senyoretetes.

De 10 a 11 del vespre per a joves.

Solament els dijous, i en el nostre estatge Societat Coral Erato.

AMB tot el goig hem de fer constar l'èxit assolit pel Foment de la Sardana de Barcelona, juntament amb Viatges Blaus, amb motiu del festival que varen organitzar el 20 de juliol passat, a Roses.

Es difícil poder calcular la nombrosa gentada que va aplegar-s'hi, però si podem dir que ni en dies de Festa Major hi havíem vist tant gran concurrència. Aquests festivals són dignes de tot elogi: són la compenetració espiritual del poble.

FESTES MAJORS:

El mes d'agost es distingeix per la multiplicitat de festes, que celebren bon nombre de pobles i viles de la nostra contrada; de moment anotem els següents:

Castelló d'Empúries i Sant Llorenç de la Muga els dies 10, 11 i 12, col·laboren les cobles «La Principal de Banyoles» i «Els Rossinyols» a la comtal vila i a l'altra la cobla «Antiga Pep».

Vilabertran els dies 15 i 16 hi ha les cobles: «Barcelona» i «Emporitana» de Verges.

Hom veu amb goig, pels programes que ens han estat tramesos, que en totes les dites viles la nostra dansa sigui esbarjo preferent d'aquestes simpàtiques festes.

CATALANS! APRENEU:

A parlar bé la nostra llengua.

A cantar correctament les cançons de la terra.

A dansar cordialment la nostra sardana.

MOLT ens plauria que tots els pobles de l'Empordà – millor tots els de Catalunya – seguissin l'exemple donat per Sant Llorenç de la Muga, el qual dedica una de les ballades de la festa major, per a recollir cabals a profit del Monument a Pep Ventura.

Com cada any resultà animadíssima la festa del Carme que es celebra en els Jardins del Palau de Perelada. Hom pogué escoltar l'assenyada execució de les cobles

«La Principal» de Perelada i «Els Rossinyols» de Castelló d'Empúries.

Finí la festa amb un enginyós i ben combinat castell de focs artificials.

A tots els creditors d'aquesta Entitat ens plau assabentar-los, que les factures i rebuts, s'han de passar a cobrar al Carrer de Perelada n.º 70, on seran degudament ateses.

PER a commemorar la «VIII^a festa de la Sardana» el Foment Sardanístic Andreuenc, organitzà el dia 13 de juliol un seguit de ballades.

Volem fer constar, ací, la nostra enhorabona a l'esmentat Foment, per haver publicat, per aquesta festa, un complet portantveu extraordinari bellament imprès.

FEM constar els noms dels llibres amb què molt galantment ens ha obsequiat el reconegut escriptor Sr. Puig Pujades:

Vida d'heroi

Besllums

Tragèdies de Veïnat

L'oncle Vicents

La fi de Don Joan

que són obra d'ell mateix i:

Festa de la Bellesa

Evocant a Carles Costa

Enric Morera – (Iglésies)

Poesies: Ignasi Iglésies

«Narciso Monturiol y la nevegación submarina», pel Dr. Jeroni Estrany

que també ens ha ofrenat per a la nostra biblioteca, suara començada.

Agraïm sincerament aquests donatius.

HEM rebut varis exemplars del llibre «La Sardana» d'En Joan Amades.

Preguem als socis que els interressi, ens ho comuniquin.

El seu preu es de 2 pessetes.

*Ha reingressat a la seva Pàtria
—que és la nostra—En Ventura
Gassol, el llorejat poeta.*

*Però, encara queden companys
a l'exili, ¿fins quan?*

EL diumenge dia 20 del passat juliol va celebrar-se al II Aplec de la Sardana, al Prat del Mas d'En Bosc, bell indret dels afores de la vila de Ripoll. Hi col·laboraren les cobles «Santjoanenca» «Camprodon» i «Nova Ripollesa».

A la vigília d'aquest dia també els amics de Ripoll fruïren d'una altra audició que anà a càrrec de la cobla «La Principal» de Perelada.

Arts Gràfiques TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

Aquest portantveu ha passat per la prèvia censura.

PLUS ULTRA

COMPANYIA D'ASSEGURANCES GENERALS

abans CENTRE CATALA D'ASSEGURADORS

FUNDADA L'ANY 1887

RAMS: Transports, Incendis, Vida, Collites, Accidents,
Responsabilitat civil, Maquinària i Robatori.

REPRESENTANT: JOAN SALLERES

ENGINYERS, 2 - FIGUERES

“SALVAVIDES”

ES EL CAMEL QUE, TOT DANSANT, US APAIVAGARÁ LA SED.

COLMADO BOSCH

RAMBLA, 11 I PORTELLA, 9

QUEVIURES FINS

BOMBONERIA SELECTA

JOAN MARAGALL, 315

PRIMER PIS

FIGUERES

NOVETATS PER A SENYORA

PERE JUANOLA

GIRONA, 24

FIGUERES

*Aquesta casa rep continuament les
últimes novetats que imposa la moda*

PREU FIXE